

נוסח תימן

שילאזים

זמני פניסת וציאת השבת

פרשה	כניסת	ציאת
בא	16:43	17:42
בשלח	16:49	17:48
יתרו	16:55	17:54
משפטים	17:02	18:00

*לפי זמן ת"א
לזמן ירושלים יש להויריד
15 דקות לכניסת השבת
לזמן חיפה להויריד 9
דקות לכניסת השבת.

ירחון לחודש שבט התשע"ח ליצירה בשכ"ט לשטרות
העורך: שמואל מחפוד יצ"ו כתובת המערכת: רחוב הגר"א ו, רה"ע

מצב רבוא'ין

מורד המאן המהל

התב שלום נגר שליט"א

פי האדם עץ השדה

עץ השדה" נמשל האדם לאילן זה אשר עומד בימי החורף מבלי עלים, כן האדם הילד הקטן הוא באביו, בלי עלים, ובש מלחות של תורה וחכמה. ובגמים אלו, ימי חמשה עשר בשבט מתחילה חניטת פרוטיו (רש"י, ראש השנה יד) כן הילדים הריקים הנמשלים לאילן, עליהם לעשות כל מאמץ וכל אשר ביכלתם לקבל על מלכות שמים באהבה ובשמחה, כי הם קיומו של עולם, כי הם דור ההמשך של האמה היהודית, וגם היסוד לקיומה של היהדות, כי אם אין גדיים אין תישים. ולכן בדיעה כזו של צמיחה רוחנית להמשכיותה של האמה, יתקנים בהם "ה' עז לעמו יתן ה' בדרך את עמו בשלום" (תהלים כט, יא) וכן "מפי עוללים וינקים יסדת עז" (תהלים ח, ג). אמן.

יום גדול ונקבד הוא יום ט"ו בשבט, שמחולל בתוך האדם למחשבה ולהתחדשות מחדשת, כפי ששינינו (ראש השנה ב) "חמשה עשר בשבט ראש השנה לאילן". נקט התנא "לאילן" בלשון יחיד ולא "אילנות" בלשון רבים. אמרו רבותינו ז"ל (ספרי, דברים כ, יט) "כי האדם עץ השדה" שחזיו של אדם אינו אלא מן האילן, עד כאן לשונם. הנה כאשר חפץ האדם שיצמיח האילן פרות טובים וטעמים ונחמדים למראה, וטובים לטעם, צריך הוא לשמרו ולעבד אותו ולטפל בו כראוי, ועל ידי הטרחה והטיפול הנכון הוא יניב פרות טעמים. כמו כן האדם, כאשר חפץ בפרותיו שהם תורתו ומעשיו שיהיו רצויים לפני קונו, מוכרח הוא ללמד בעמק, ללמד בדרך לאמתה של תורה, ועל ידי הלמוד באה השמירה ועל ידי השמירה באה העשייה. וזהו שאמרנו (שם) "חזיו של אדם אינו אלא מן האילן" דהינו חזיו הרוחניים, האלהיים הטהורים. כיצד ידע האדם איך להנהיגם. למד הוא מן האילן, וזה שנקט התנא "ראש השנה לאילן" בלשון יחיד, דהינו לכל איש ואיש הנמשל לאילן.

השפעה מתמדת מאת האילן לפרות

שינינו: "חמשה עשר בשבט ראש השנה לאילן". נקט התנא "לאילן" ולא "לפרות האילן", כי באמת האילן הוא העיקר, אשר על ידו נתן טעם בפרות. וכל פרי שנשר מן האילן קדם זמנו לא ימצא בו הטעם והריח. וכל פרי שעמד ונשאר באילן עד לגמר בשולו, ערב ומתוק לחך הוא. כן הגנים שהם הפרות צריכים להיות תחת השפעתם הטובה של האבות, שהם האילנות, עד שיגיעו בעצמם את דרך ה'. וכשישתדלו ההורים ויתאמצו לשמש אילן, נאה אז פרוטיו כן יהיו תמיד נאים על ידי דרכי החנוך של אבותינו הקדושים. ואז נתברך שנופה לראות את בגינו הנמשלים לפרות שיהיו טובים ומתקנים, בגנים נאמנים לה' ולתורתו אמן. וכן "פי האדם

מצב סופרים

המלמד בתימן

הרב סעדיה חוזה זצ"ל

המורה מתנהג בשירה ומפיל פחד על התלמידים. הוא יושב בראש, והתלמידים לפניו ומשגי צדדיו. בגדו שוט מעור או מקל, מי מהילדים שאינו שם לב על הספר סופג מכות. ההורים אינם מתעניינים בטיב ההוראה, על פי רב מרצים מזה שהמורה מכה את הילדים, וסומכים על ישירות המורה. אך לא באכזריות, ועל כן אם הילד המכה הולך ומתלונן בפני אמו, היא אומרת לו: "בני, אין דבר, לא נאפה הפכך אלא בחם". זאת אומרת, שאם לא מתעניינים ומקבלים מכות, לא יכולים ללמד טוב. ולמורה הולכת היא אליו בבקר, ואומרת לו אל תשאיר רק השן והעין. כדי להפחיד הילד שישים לב על הלמודים.

המורה בכפרים מקבל סכום פועט לחדש. אם הוא רוק אוכל כל יום מצלחת אחד ההורים לפי התור. משלמים שכר למורה כל אחד כפי שהוא יכול, וכשהילד קם לדרך בתורה בשבת או לתרגם הפרשה, שולחים הוריו למורה מנה לפה ביום שבת קדש, או מזמינים אותו לסעד אצלם דרך כבוד. אם המורה בעל משפחה, לא הולך לאכל בבתי אלא שכר למוד הוא אוכל. נותנים אפלו העניים ביותר. חוץ מזה יש למורה על פי הרב איזה מלאכה שהוא עוסק בה בשעות הפנויות, או גם בעת הלמוד.

מאכלות תימן

השוד והגנב

[על פי יחיאל ח'בשוט, בספרו 'יחיאל התימני']

הסוחר ר' אהרן, היה רגיל לנסע לרגל מסחרו בין צנעא לעדן. בהתקרב חג הפסח, החליט לדחות את נסיעתו עד לאחר החג. באותו חג נהנה ר' אהרן הנאה מרבה משני טעמים: ראשית, משום שכל המשפחה התאספה בחג, וקנימו את מצוות החג כהלכתו. ושנית, משום שזכה לקיים את החג בחוג המשפחה, ולא כרגיל בגולה.

והנה חלף לו החג, ומיום אסרו חג, החל בהכנות למסע לעיר עדן, שהיתה מרכז יבשתי ומי בגבול תימן. דבר הנסיעה לא נשמר בסוד, וכמוכן שנודע ברבים. ואם נודע ברבים, נודע גם לשודדי הדרכים, והם הודיעו מאחד לשני: "בנימים הקרובים יצא ר' אהרן לדדן". ואמנם, באחד הימים יצא ר' אהרן ואתו פחדות וחמורים, נושאים זהב וכסף לצד מסחרו.

השירה נסעה במשך שלושה ימים, וביום הרביעי הגיעו לואדי עמק מקף הרים. בשעה שחצו אותו התנפלו השודדים על השירה ושדדו אותה. בין הרכוש השדוד היו גם פרוותיו של ר' אהרן. השודדים לא הסתפקו בשוד אנשי השירה, אלא הכריחו לעלות לראש ההר ולמסר את הרכוש השדוד לידי השיר שלהם. וכך תבעו גם מר' אהרן, והוא נאלץ לעשות כמצותם.

וכאן נתקע בו בר' אהרן "שלח לחמך על פני המים, כי ברב הימים תמצאנו (קהלת יא, א)". ומעשה שהיה כך היה:

עשרות שנים קדם לכן, היה מצור בעיר צנעא, בירת תימן, ובמצור הזה, חלק מן התושבים ברחו מהעיר ונצלו, ואותם שנשארו, מרביתם מתו ברעב ובדד. בין הבורחים, היה הנער אהרן ואחיו הקטנים. הם נסעו מצנעא לעיר רחוקה שבראש ההרים, ושמה מנאכיה, בה היה מצוי אכל להחיות נפשם.

בדרךם במסע זה קרה מקרה מענין. בעודם עוברים, שמע ר' אהרן אגחות עולות מקבר שזה עתה פסוהו באבנים וקצת עפר. הוא סטה מן הדרך, עזב את השירה והלך לראות מה קרה. והנה נגלה לעיניו מחזה מחרד: ילדה מנחת בקבר ועל חלק מגופה עפר

ואבנים, אף עיניה פקוחות, והיא נאנחת ומבקשת בקול חלוש: "הוציאוני מהקבר". הוא פנה מעליה את העפר והאבנים, החזיק בידה, והקימה והוציאה מהקבר. וכן האכיל והשקה אותה, והחיה את נפשה. לאחר מכן שאל אותה: "מיצד הגעת לקבר?" והיא ספרה, שאמה לא יכלה לראות את סבלה ברעב ובצמא, והחליטה לקברה.

אהרן דדה אותה בדרך, יחד עם אחיו, עד שמצאו את האם מעלפת מצמא ומרעב. הוא טפל גם באם, נתן לה לחם ומים עד שוב נפשה אליה, ודדה את שתיקה עם אחיו עד הגיעו לקבר שלהם, שנמצא לצד הדרך. הם נפרדו בדברי תודה ובשלוש, והודו לו על מתנת חייו.

עתה זכה ר' אהרן להנחות מפרי מעשה החסד שלו. הוא ובהמותיו הכנסו לסכת השיר, שם ישב השיר ושבעה אנשים מזינים, שומרי ראשו. כמו כן, אשתו ובתו ישבו בקצה הסכה.

את משא הבהמות של ר' אהרן, זהב וכסף, הריקו לרצפת הסכה, וספרו את הזהב לחוד ואת הכסף לחוד, כשהמונה מודיע בקולי קולות: הסכומים של אהרן כן וכן זהב, וכן וכן כסף.

כשמע האם והבת את השם אהרן, קפצו ממקומן והשתטחו לרגלי השיר, ואמרו: "הזהר מעשות מעשה רע, חפה". הן פנו ממנו למיטיבן ר' אהרן, הושיטו לו יד, ושאלו אותו: "כלום זוכר אתה אותנו?" ור' אהרן ענה: "באמת איני זוכר, אך הקולות מכירים לי".

הן הזכירו לו, את שהיטיב עמהן והצילן ממות בטוח, בדרךן אז מהעיר צנעא לכפרן. אך ר' אהרן הצניע והביטן והבהול לא אמר דבר ולא בקש דבר. אך הן הדגישו באזני השיר כי זהו האיש אשר הצילן ממות ועליו לשלם לו טובה תחת טובתו.

ואכן, השיר הורה להפסיק את השוד, וקבל את ר' אהרן בכבוד רב, השקה אותו והאכילו והחזיר את כספו לשקיו, וכן את הכסף של כל הנוסעים אתו, וצוה לאנשי: "אל תפל שגרה מראש הנוסעים, ולא פרוטה מנספסם או חפץ מחפציהם. דעו לכם, אסור לשלם רעה תחת טובה, אהרן זה הציל את אשתי ובתי, שהן שני מאורות עיני. שלחו אותו ואת כל הנוסעים אותו בכבוד עד הגבול, ושני גבורים ילוו את אהרן עד מחוז חפצו".

פיצוח וששטוש

חפשו בתוך התפוזת את המלים של שמות המלבושים אותם נהגו אבותינו בתימן ללבש, הקיפו בתוך התפוזת, שלחו ואולי תזכו...

קמיץ (חלוק לגבר), לגה (פובע), כופיה (כפה), מצר (מספחת), מיזר (בד הנכרך סביב המתנים), קפטאן (חלוק פתוח), סרואל (מכנסים קצרים), תחתאני (בגד גברי לשבת), שמלה (סלית), קצירה (מעיל חרפי), קרקוש (כסוי ראש לאשה), ענתרי (שמלה לאשה), לולוי (שמלה מפארת לאשה), לחפה (רדיד לאשה), מקרמה (מספחת מפארת לאשה), מחרר (בתי שוקיים לאשה), בסטה (בתי שוקיים מפארים), בשמק (נעליים).

מ	ת	ר	צ	י	ק	ל	ב	מ	ל	ש	מ	א	ת	ח	ה	ק
ח	י	ח	ק	ב	כ	ר	ל	ק	ת	ש	ב	מ	ע	ק	מ	ר
ז	ת	ס	ל	ש	ק	ר	מ	ר	ק	צ	מ	ר	ה	מ	ר	ק
ז	א	ע	ל	א	ו	ר	ס	ח	י	ק	ל	ת	נ	י	ו	ד
ה	נ	ל	ק	ש	כ	ב	ר	צ	מ	ל	ש	ק	ל	ס	ה	ש
י	ק	י	ל	ה	ק	ת	ק	י	מ	ש	י	ל	ה	ב	ק	ב
פ	כ	מ	כ	פ	ש	ל	פ	ר	ל	מ	ר	ל	א	ט	מ	ש
ו	ט	ק	ל	ר	י	ק	ט	מ	ה	מ	ק	ה	י	נ	י	ט
כ	א	ש	ו	א	ת	ל	ט	ל	ל	ל	ט	ל	ע	ה	מ	ר
מ	ל	ר	ל	י	נ	ל	ס	ר	א	ש	ק	ת	ג	ע	ל	ש
ק	ו	כ	ת	ו	ע	ב	מ	ז	ב	ז	מ	ב	ש	ע	ו	ק
ל	ק	ר	ק	ו	ד	ב	ק	ה	ר	י	צ	ק	מ	ת	מ	ל
ד	ל	ג	ע	ג	נ	ת	ר	ד	י	מ	ל	ו	ל	ו	י	מ

זוכה החודש הילך הנעים יהודה נוני הי"ו
בין הפותרים נכונה יגרל מנואט מפאר,
את הפתרונות יש לשלח לשמואל מחפוד - הגר"א 1 ראש העין.
נתן לממש את הזכיה ב"נוסח תימן" ביריבובים 26 בני ברק.

האכה ואנה

קריאת התורה

בימי שני וחמישי קוראים בתורה שלשה עולים, הראשון כהן, השני לוי והשלישי ישראל.

הכהן עולה ראשון, ואם אין לוי עולה הכהן שוב במקום הלוי. אפלו כהן קטן, פחות מכן שלש עשרה שנה, קודם ללוי ולישראל גדולים. וגם לוי, אפלו הוא קטן עולה, ואין הכהן עולה במקומו. אך יש אומרים שמקדימים כהן רק אם הוא גדול, אבל אם הוא קטן אין מעלים אותו.

גם בשבת קוראים שלשת הראשונים בסדר זה, ואם יש אורחים רבים ורוצים לכבד את כלם ולפיק מוסיפים עליות, קוראים כהן, לוי וישראל, ושוב כהן, לוי וישראל, עד שמסימים לכבד את כלם.

כלי מופאר מקריקה
איכותית בשילוב אבני
חן להגשת מים אחרונים,
מולל תחתית לקיבול
המים.

במחיר של: 29 ש"ח
במקום: 80 ש"ח

המבצע טובל ללקוחות פרטיים ולא לעסקים
ולחודש שבט תשע"ח בלבד, עד גמר המלאי.

* ספרים * מליות * דיסקים * לבוש תימני * רגיל לפיתות * פלטה מתקפלת לשבת ועוד.

רחוב בירנבוים 26, בני-ברק א' ה'-10:00-21:00, יום ו' 13:00-9:00

טל: 053-3336661 יחיד: 03-6781444 www.nosachteiman.co.il

טל: 053-3336661 יחיד: 03-6781444